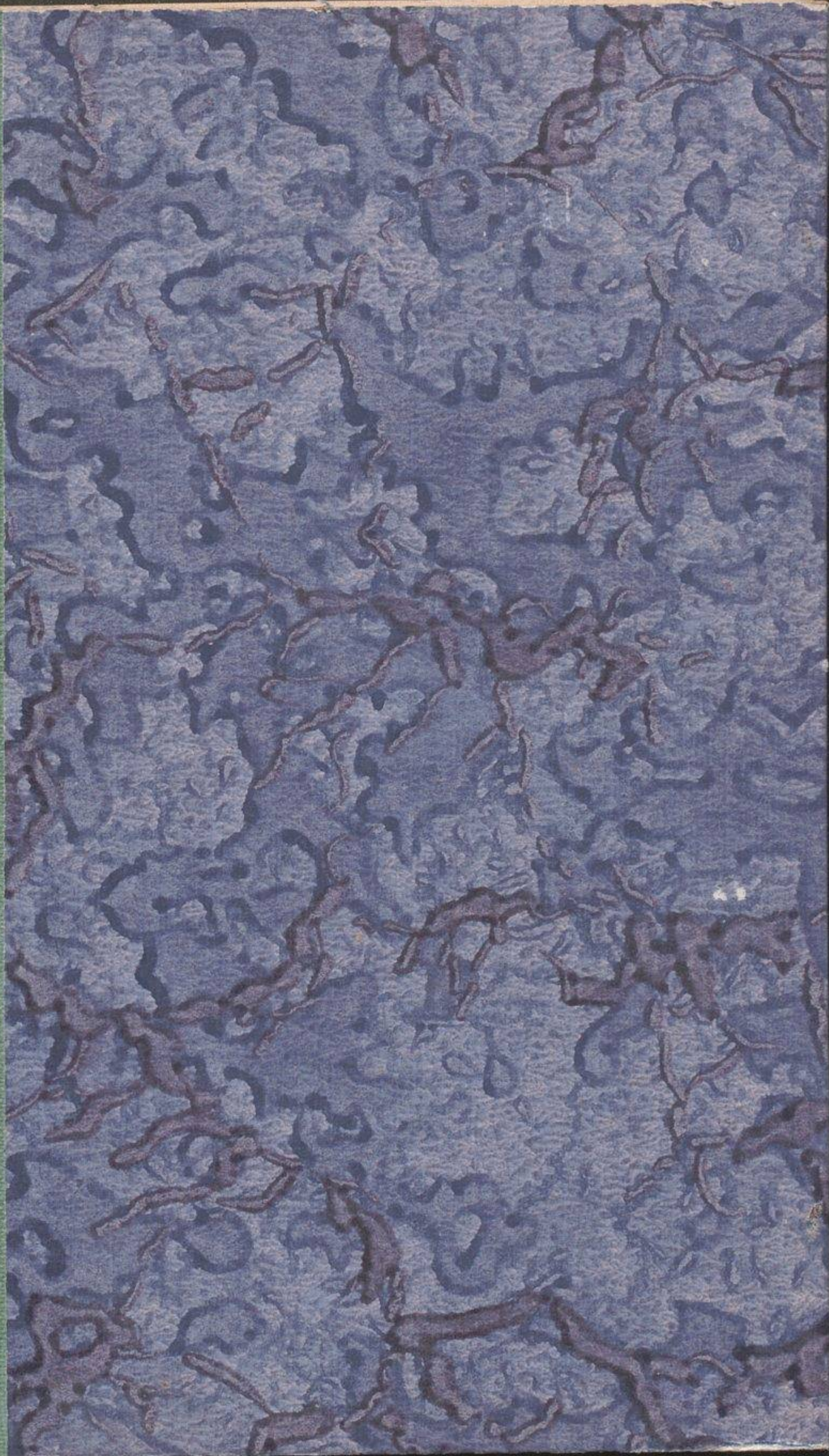
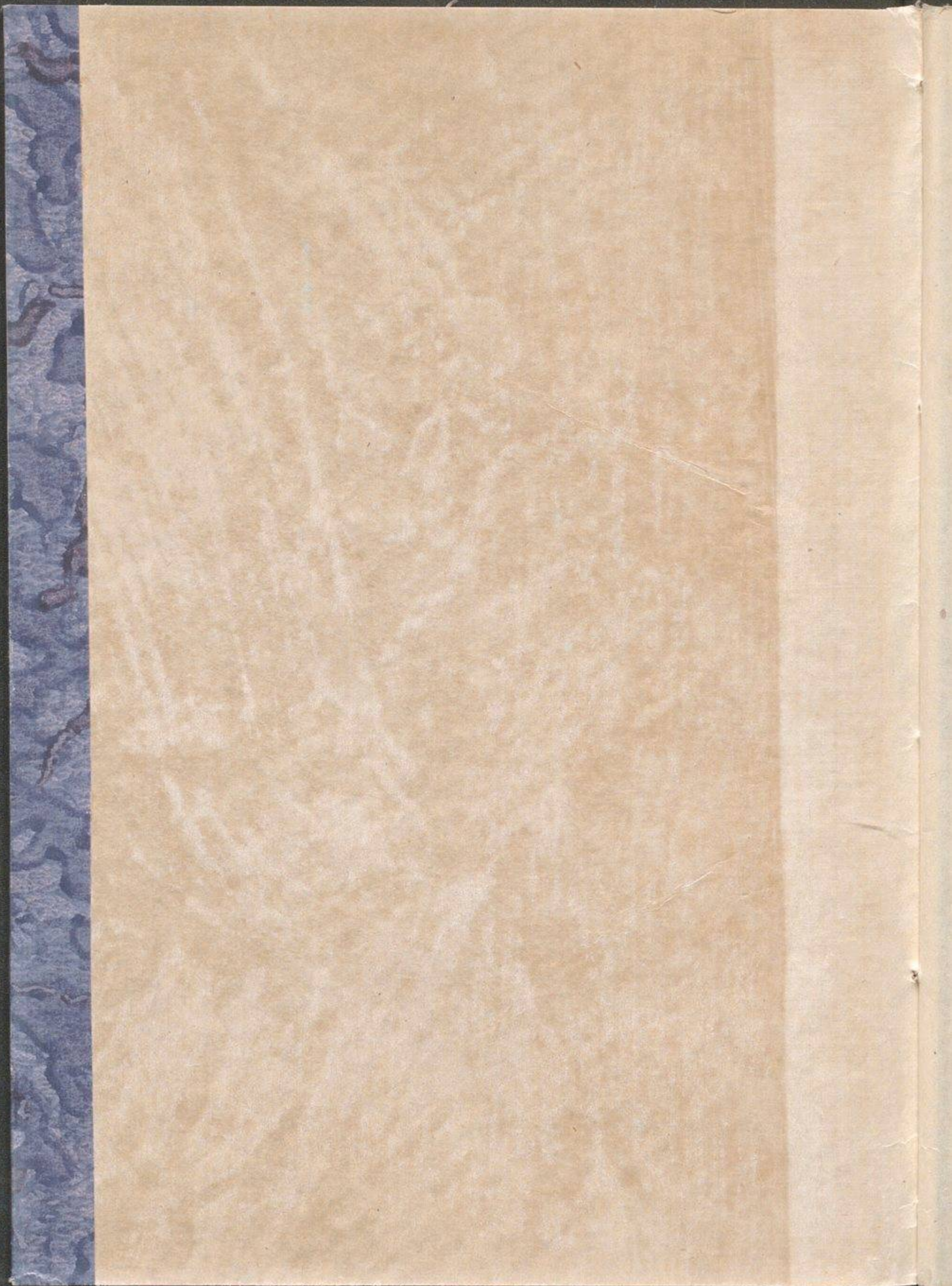
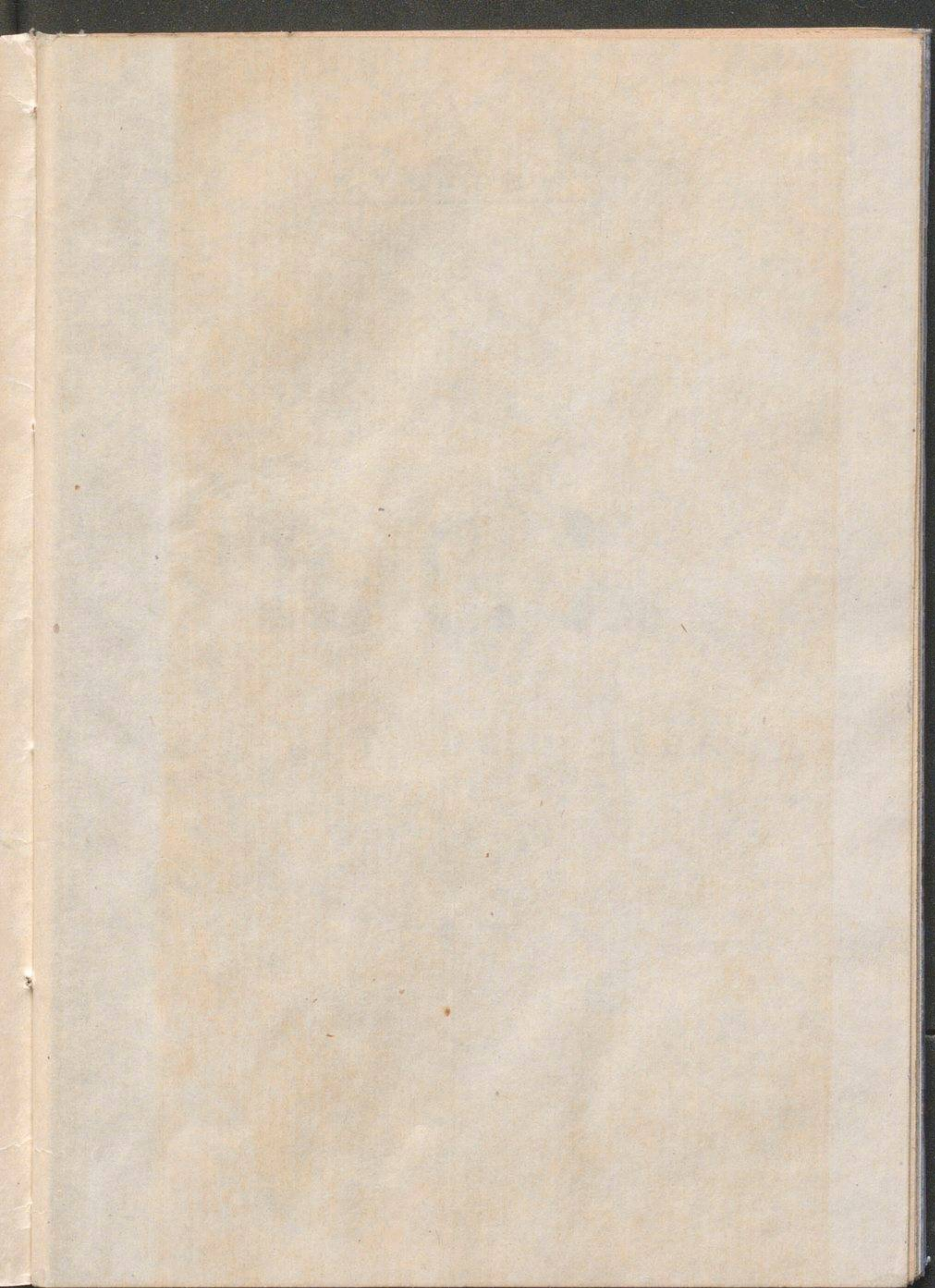
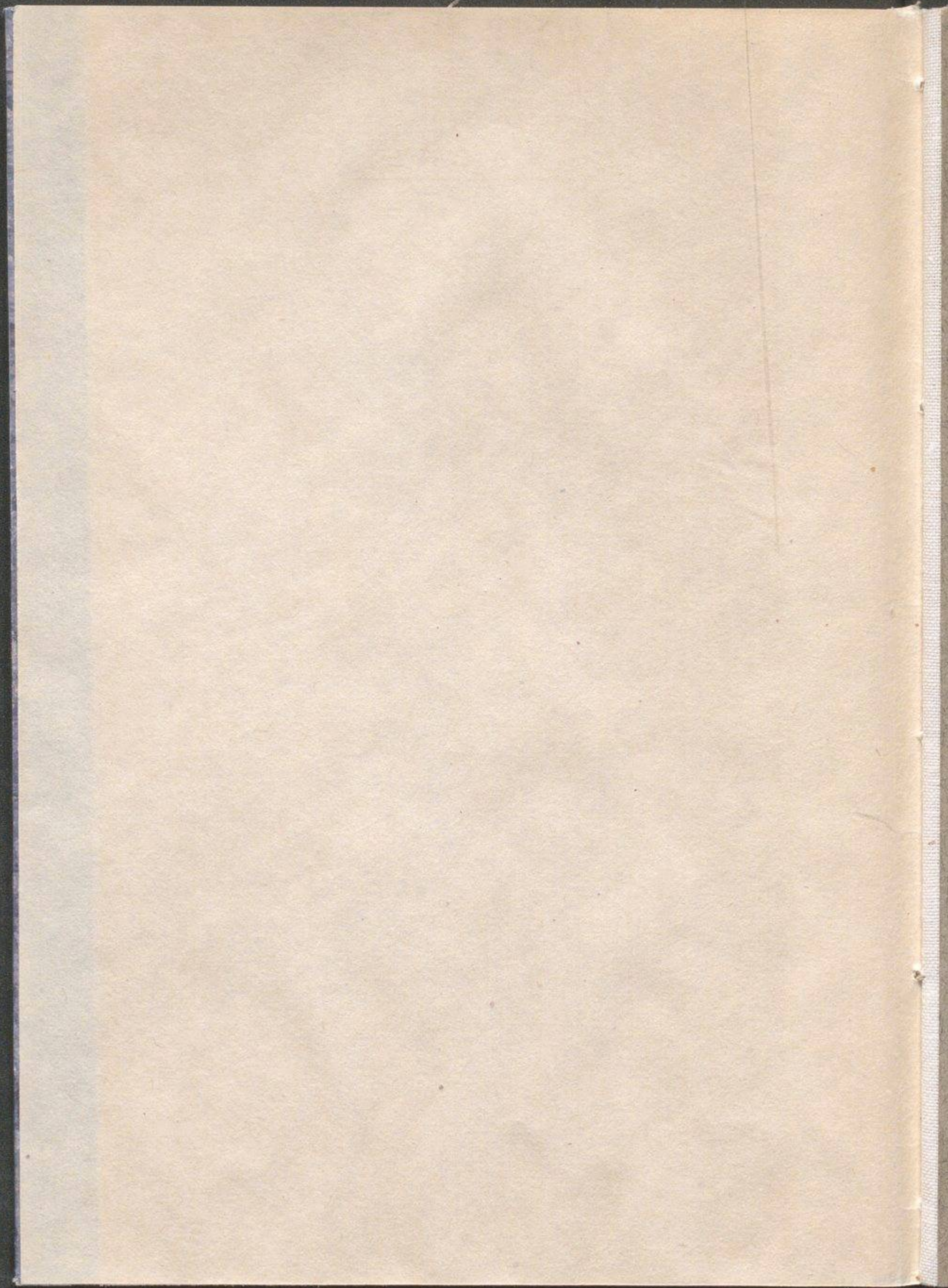

824719

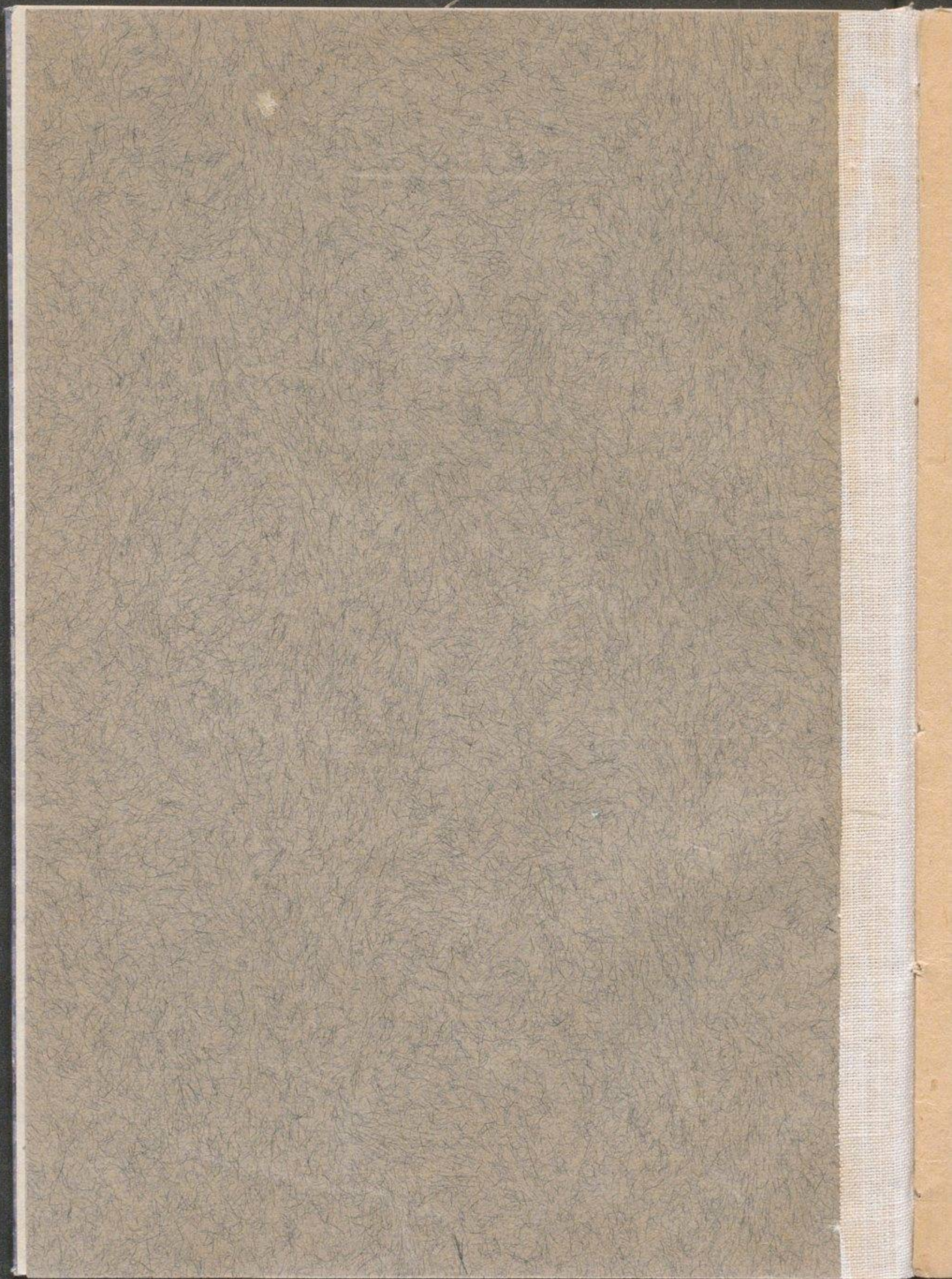
1.824. 719

С У Ч А С Н Ы .

П. С. Х.

Ф а ц ѣ ц і я н а 1^н д з е ю .

СУЧАСНЫ.

П. С. Х.

Фацэцыя на 1^ну дзею.

Выданьне Беларускага Трамадзянскага
— Сабранья у Вільні. —

1923 г.

Друкарня Бэккера Субач № 2.

BIBLIOTEKA
BN
WARSZAWA

I 824.719

A

St. 2.

ДЗЕЯЧЫЯ АСОБЫ:

- 1. Гаспадар,**
- 2. Гаспадыня,**
- 3. Чырвонаармеец,**
- 4. Кітаец,**
- 5. Сусед.**

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

Сялянская хата. Сьмяшны безлад, напрыклад: на сталі ляжыць лапаць, на печы табурэт, вядро на ложку і т. п. З аднаго боку сцэны сядзіць Г-ня і клеціць касу, альбо сячэ дровы, з другога боку Г-р, які латаець аграмадную дзіру у нагавіцах на калені і насвістывае на матыу якой не будзь рэвалюцыйнай песьні. Якісь час мімічная ігра.

Г а с п а д а р. Цьфу! Дзе гэта відана, каб жанаты чалавек латаў сабе нагавіцы.

Г а с п а д ы н я, Ох, дзе гэта відана, каб замужняя жанчына секла дровы штодня.

Г а с п а д а р. А зусім зразумела. Не сяку дроў, бо ня маю часу — мушу латаць нагавіцы, мушу рабіць тваю работу.

Г а с п а д ы н я. Брэшыш, гэта я раблю і тваю і сваю работу, а ты толькі бадзяешся па сходках ды дурыш людзей. Падумаеш, у партыю запісаўся! Арацер! Камуністы! Цьфу! Пустадомак ты, а не гаспадар. Паглядзі да чаго ты хату давёў, як пасья пажару. Ужо хай-бы валачыўся па чужых кутых, валакіта паджары, дык не, навёў груганьня, а тыя ўсё ўверх дном паставілі. (парадкуець у хаце).

Г а с п а д а р. Ай, ёй! У калена ўкалоў. Сьціхні ты хай цябе люндар сьвісьніць — заслухаўся і ўкалоў. Вельмі ўжо складна язык твой завіхаецца, глядзі, каб ён цябе на камісара ня выкіраваў.

Г а с п а д ы н я. Гэта ты дамагаешся такой чэсьці, а ў мяне камісар і атопка ня варт.

Г а с п а д а р. Ой ня разганяйся вельмі. Цябе, таварыш жонка, як відаць буржуйскае натхненне апанавала.

Г а с п а д ы н я. Ты сваё настаўленне сабе на сьнеданьне пакінь, бо мне ад іх толькі духі падводзіць.

Г а с п а д а р. Вось я табе і кажу, што гэтыя паскудныя, буржуйскія духі лепш выпусьці, бо я як партыйны не пацярплю, каб...

Г а с п а д ы н я. Ах, каб ты затонуў, во чаго дачакалася. Прышоў гэта ў маю хату прымакам, прышоў, як кажуць, на ўсё гатовенькае, усё змарнаваў, усё праеў...

Г а с п а д а р. Брэшыш, ня ўсё праеў, было так, што і праніў.

Г а с п а д ы н я. ...Нават пад бок няма чаго падлажыць...

Г а с п а д а р. І добра ня будзеш доўга спаць.

Г а с п а д ы н я. ...У хаце пуста і аруды пустыя...

Г а с п а д а р. Дужа добра. На выпадак пажару меншая страта будзе.

Г а с п а д ы н я. Вельмі ўжо разумны, як абора ад лапця.

Г а с п а д а р. Ды я табе паказаўбы свой розум, але ты яго не патрафіш убачыць.

Г а с п а д ы н я. Ну ўжо і розум з хлеба гүзікі рабіць.

Г а с п а д а р. А ну давай падужаемся. Вось скажы ты мне, сарока-белабока, што такое калакціў? *)

Г а с п а д ы н я. Дурань ты!

Г а с п а д а р. У дурня ўсё дурное. Слухай-жа: калакціў гэта такая машына, зробленая з людзей—

*) Колектыу.

і калі яе пусьціць у равок, рэвалюцыйны, значыць, камітэт, дык яна наробиць такі тарарах, што ажно ўвесць сьвет вушы падыміць.

Г а с п а д ы н я. І калі ў ўсім сьвеце будзе такі парадак як у нас у хаце, і калі ў жываце кожнага будзе вурчэць ад голаду, як у мяне, дык гэта будзе ня сьвет, а пекла.

Г а с п а д а р. Калакціў што хочыш зробіць: з неба пекла і з пекла неба. Праз яго мы паднявольныя, працоўныя загаспадарым на ўсім сьвеце, запануем над панамі і дазволім сабе аддыхнуць, бо ўжо годзі напрацаваліся. Вось як!

Г а с п а д ы н я. Нос лепш свой вытры ды навучыся перш быць гаспадаром у сваей хаце, а пасья думай аб усім сьвеце.

Г а с п а д а р. Ня я гаспадар, увесь народ гаспадар, бо я што — гузік. Ды ў мяне нічога свайго няма. Хата, жонка, душа і нават люлька не мая, а ўсіх, агульная. Цяміш, сарока-белабока. Есьць такі таварыш Пардон*), дык ён кажа, што уласнасьць гэта—кража.

Г а с п а д ы н я. Вось пачуў ад неякага галадранца і чаўпець як у пустую бочку.

Г а с п а д а р. Вось-жа! У галадранца найчасцей бывае голая праўда.

Г а с п а д ы н я. Ох каб я ведала, што ты пераверніся ў камуністу, дык лепш бы галавой у прорубку кінулася, чым за цябе замуж выхадзіць.

Г а с п а д а р. Каб я ведаў, што ты абуржуеся, дык аб'ехаў бы цябе як дзірку ў мосьце. І зачашы сабе на носе, што калі мы збудуем камуністычны рай, дык цябе паганае зельле і на вярсту не падпушчу.

---

*) Прудон.

Г а с п а д ы н я. У ваш ряй толькі здохлых катой кідаць.

Г а с п а д а р. Вось каб ты была так разумная як дурная, дык я крыху мог бы падурнец і далей з табой пагутарыць, а так няма аб чым, бо ты калода трухлявая.

Г а с п а д ы н я (плачучы). Я ведаю, што я табе ня жонка, а калода. Ох, доля мая! І сьмертукны на мяне няма. Думала, дзетак дачакаю, жонкай і гаспадыняй буду, а тут на табе калода, наймітка...

Г а с п а д а р. Маніш. Наймітка я не казаў, бо і па дэкрэту найміты не палагаюцца.

Г а с п а д ы н я. Усе суседзі жывуць як людзі, а мы як на папасе, — проста рукі ападаюць. Ох, няма ў цябе нічога сьвятога; поўзаеш ты як крот, точыся куды ня трэба, як жук. Ты толькі падумай ці-ж мы на тое будавалі гэтую хатчку, каб у ёй панаваў безлад і папасывалася розная нечысьць. Верабей і той будзе сабе гнязьдзечка, бароніцца і дзетак гадуе, а тут... сэрца толькі крывёй абліваецца.

Г а с п а д а р. Гэта ўсё на праўду як бы і падобна, але калі бачыш ужо час такі: безпартыйнаму хоць трэсьні, ані як ня можна быць: альбо туды, альбо сюды.

Г а с п а д ы н я. А ты ня туды і ня сюды, а будзь тут, тутэйшы і пільнай сваей хаты.

Г а с п а д а р. Яно то справядліва, але цемната наша вельмі ўжо надакучыла. Хочыцца выбіцца ў людзі. Сьвет, бачыш, ня толькі ў вакне, але і за вакном ёсьць.

Г а с п а д ы н я. Калі сам сабе цаны не знаеш, дык людзі цябе не ацэняць.

Г а с п а д а р. Былі-б залатыя твае словы, але ты іх так мочыш сьлязьмі, што выходзіць адна

гразь. Вось пакінь лепш плакаць. Дай папалудняваем — мо я і палепшаю.

Г а с п а д ы н я. (даець есьці) А ужо дабраты ад цябе не дачакаешся — добра, каб ты хоць паразумнеў крыху.

Г а с п а д а р (есць) Ты толькі ня плач — усё добра будзе. І хата не перакуліцца, і дзяцей як бобу будзе, і пойдзе спор і прыбытак.

Г а с п а д ы н я. (голосна уздыхае)

Г а с п а д а р. Што так жаласна уздыхаеш?

Г а с п а д ы н я. Цяжка мне, што няма ў нас гаспадарскага жыцьця: ніколі ты не абнімеш, не пакахаеш мяне.

Г а с п а д а р. Дай во заціркі пад'есьці, дык і пакахаю.

Г а с п а д ы н я. Ну дык і я табе памагу, каб хутчэй (есць зацірку).

Г а с п а д а р. Спраўлюся я і адзін... Паможыш ты мне, як кашаль хваробе... (маучанка).

Г а с п а д ы н я. Ці ты чуў, што Тамашыха разсыпалася? Дзяўчынка дык як анёлачык.

Г а с п а д а р. А ты мне глядзі, каб хлапцоў.

Г а с п а д ы н я. Гэта ўжо прасі бусла.

Г а с п а д а р. Каб хлапцоў і каб па двое (шчыпець Г—ню)

Г а с п а д ы н я. (ойкае і рагоча).

Г а с п а д а р. І каб па мне пашлі... (якісь час жартуюць. Стукат у вакно).

Г о л а с с у с е д а. На сходку! На сходку!

Г а с п а д а р. (кідае есьці) Ужо! Ужо іду! (бяжыць завіхаючыся, але Г—ня ловіць яго за падалы).

Г а с п а д ы н я. (крычыць) Гвалту! Каравул! Замуча ён мяне, заб'ець, загубіць!.. (убегае сусед).

С у с е д. (да Г—ра) За што ты яе б'еш? Шэльма ты! Чым яна табе правініла?

Г а с п а д ы н я. А табе, дабрадзею, што за інтэрас? А можа я сама хачу, каб ён мяне біў!

С у с е д. (адступаючы) Ды мне што — вось па-чуў гвалт, дык і прышоў.

Г а с п а д а р. (выбегае).

Г а с п а д ы н я. І сам прышоў гвалтаваць. Што гэта па твоему муж ня мае права біць сваей жонкі?! Апякун які вырваўся, як Піліп з канापель. Можаш сабе выходзіць з чым прышоў, ды жы-вей, каб тут твайго і смуроду ня было, бо зараз чапялой...

С у с е д. (уцекаючы) Вось ведзьма кіеўская!

Г а с п а д ы н я. (адна) Гэта мужыкі называ-юцца! Адзін уцекае ад жонкі з хаты, а другі не дазваляе жонку біць. Цьфу! Вось і жыві цяпераш-нім сьветам. І што мне рабіць беднай галованьцы! Ізноў адна ў хаце. Хоць ты ў пятлю лезь... Ох як гэта цяжка калі муж ёсьць і ён ня муж, а вала-кіта. Былі тыя, паны, дык глядзей рукі сапшчачіў-шы, як яны ўсю дамову глумілі, поўзаў на ўслу-гі, прадаваўся за тры грошы, а цяпер з гэтымі камяністымі заюрыў, на партыю захварэў, зыкуе па сходках... Ну, але не я буду калі табе гэта не ад-кінецца. (Убегае Чырвонаармеец і Кітаец з нашытымі гвездамі і равольварамі на пагатове).

Ч ы р в о н а а р м е е ц. (акцэнтэе намаскоўску). Руки вверху!

Г а с п а д ы н я. Дык у нас нічога няма... Бы-ло калісь, але...

Ч ы р в о н а а р м е е ц. Бандиты?

Г а с п а д ы н я. Ведаю, што вы бандыты, толь-кі-ж я кажу, што нічога няма. Жыцьцё мілей — усё-б аддала.

Ч ы р в о н а а р м е е ц. Молчать! Где контре-волюціонеры?

Г а с п а д ы н я. Як?

Чырвонаармеец. Чаво?

Гаспадыня. Як, пытаю.

Чырвонаармеец. Буржуев здесь нетути?

Гаспадыня. Буржуеў кажыце... Гм буржуеў... дзе тут бы выдлубаць буржуя... У вёсцы дык няма... А тут, гм... Чакайце! Есьць! Вось у гэтай хаце живець! Страшэнна буржуеваты боўдзіла.

Чырвонаармеец. Живет? Подать ево сюда!

Гаспадыня. Ды дзе яго цяпер зловіш. Прыдзе сам, дзе ён дзеніцца. Але гэтакі ці ведаеце закарanelы буржуй, што мне проста ад яго жыцьця няма. Добра што вы прышлі. Сядайце, калі ласка. Я вас не пазнала з пералуду—прыдзецца падкуруваць. Сядайце. Буржуй страшэнны мой муж. Ён гразіць цэламу сьвету—машыну неякую выдумаў,—хітра так называецца..

Чырвонаармеец (да кітайца) Слыхал.. Машыну... будет жарко...

Кітаец. (замычаю)

Гаспадыня. І гэтай машынай хоча ўвесь сьвет пад сваю ўладу закаціць. Да душы праўда, надовеча мне хваліўся—як жонцы дык ён аб ўсім хваліцца.

Чырвонаармеец. А где он теперича буржуйничает?

Гаспадыня. Паляруш яго ведае дзе ён. Мо гэтую машыну пускае ў ход... Толькі вы не зьвяртайце на яго ўвагу, калі будзе хваліцца быццам ён камуністы. Хавай Божа ён ім ніколі ня быў і ня будзе. Трэба толькі яго добра пужануць бізуном ці чым іншым—у момант прызнаецца. Я ўжо яго натуру знаю.

Чырвонаармеец. (трэсе нагайкай) Не изволь беспокоиться товарищ мы ево приведем-то в христианство. Слушай ты, попугай китайский,

ежели он будет сопротивление оказывать, так стегай его поразмашистей. Понял?

Кітаец. Дау туарышч.

Гаспадыня. (глядзіць на Кітайца падпершы галаву рукой) Божа моцны, якіх гэта толькі стварэнняў няма на сьвеце. Вось паставіць бы яго на варыва замест пугала (да Кітайца). Скажы, ці гэта твой народ есь людзей? Ай, ай... не падходзь... стой... баюся. Згінь ты прападзі.

Чырвоная армія. Ха-ха-ха.. боішся смерці, голубушка. Ну, красавіца, пока суд да дело попотчуй-ка нас таперіча чайком-то.

Гаспадыня. Нічога галубочкі ня маю: ні хлеба, ні да хлеба.

Чырвоная армія. Да-а Дело значит лафа... А знаеш, курноса, ты мне больно ндравішся.

Гаспадыня Ня ведаю. Ня цямлю.

Чырвоная армія. То есь как так „ня цямлю“.

Гаспадыня. А так, што каб вас уцаміць, дык трэба бочку жалезнага бобу зьесьці.

Чырвоная армія. Да-а. А мяня поцелуеш-то жисть ты мая?

Гаспадыня. Ну так ужо зразу і цалавацца.

Чырвоная армія. Ну, а какое такое тебе удовольствие составить, чтобы расположение иметь?

Гаспадыня. А вось трэба паставіць моцную гарэлку і палажыць смашную закуску, дык тады і пагутарыць весялей будзе. Тады гэтае вашае распалажэньне і састаўленьне будзе.

Чырвоная армія. Ха-ха-ха... Эх, ты, мая розлапушка! Ну раскосы замечаш бабу-то? Как тебе?

Кітаец. (цмокае у пальцы) Цк, туарышч!

Чырвонаармеец. Тото-оно-то. А если бы ў тебя не были раскосые глаза, так ты еще бы больше толк взял в этой разлапушке-то. Ну так валяй к подводе и тащи... понял? І что-б без промедления обратно водварился.

Кітаец. Дау туарышч! (выходзіць).

Чырвонаармеец. Ну, а ты песни играть-то умеешь?

Гаспадыня. А як калі давядзецца.

Чырвонаармеец. Чорт! Вот уж ни бель-меса не понимаю. Скажи, пожалуйста, это ты польским изречением разговоры разговариваешь?

Гаспадыня. Ды куды там — па польску інакш.

Чырвонаармеец. А ну жарни папольски-то.

Гаспадыня. Пся крэв, прошэн пана...

Чырвонаармеец. Ха-ха-ха... очень мудро. А вот каким языком ты из'ясняешься?

Гаспадыня. Якім... пабеларуску.

Чырвонаармеец. Какой такой белорусский?

Гаспадыня. Ну пабеларуску, патутэйшаму.

Чырвонаармеец. Ха-ха-ха... чудно ей Богу! Долго странствовал, много видывал, но таких, так сказать, переплётов не слыхивал, ей Богу.

Кітаец. (Уносіць закуску і вышук).)

Чырвонаармеец. Ура, китайский попугай!

Гаспадыня. (Падае чарку).

Чырвонаармеец. І так начнем трапезу. Выпем за расположение и составление ха, ха, ха... (вышываюць. Чырвонаармеец пяець).

Седит Ванька на заборе

С выраженіем во взоре

Гаспадар. (уваходзіць). Го—го! А гэта што за баль?

Г а с п а д ы н я. Вось ён...

Ч ы р в о н а а р м е е ц. А ты хто будеш?
Ты хозяйин?

Г а с п а д а р. Гм. Калі што добрага, дык я.

Ч ы р в о н а а р м е е ц. Ты, голубчык поудержи своё словоизлияние, а отвечай на самую то суть относительно касательнаго факта.

Г а с п а д а р. Які хвакт? Адкуль ён?

Ч ы р в о н а а р м е е ц. Опять своротил на окольную... Говори ты буржуй?

Г а с п а д ы н я (вышла).

Г а с п а д а р. Ха-ха-ха... я буржуй, ха-ха-ха... ну і сьмехатун.

Ч ы р в о н а а р м е е ц. Чево „сьмехатун“ буржуй спрашиваю?

Г а с п а д а р. Што-о? Ты, таварыш, не лайся, бо я, таварыш, таксама таварыш. Я нават таварыш самага важнага тут у вёсцы таварыша—з малку з ім грушкі кралі, сьвіней пасьвілі...

Ч ы р в о н а а р м е е ц. Нет голубчик не ускользнеш—мы тоже знаем, что ты знаеш (да Кітайца). А ну вяжы ево да покрепче.

Г а с п а д а р. Як мяне гаспадара... за што? На што?

Ч ы р в о н а а р м е е ц. Говори ты буржуй?

Г а с п а д а р. Хавай Божа, ніколі ім ня быў. Стойце чаго вы прысталі. Які я буржуй. Вось не даўна латаў сабе лату ды зацірку хлебаў,

Ч ы р в о н а а р м е е ц. (да Кітайца) Зашпандорывай ему в задния обстоятельства.

К і т а е ц. (б'ець Гаспадара).

Г а с п а д а р. Ай, ай! Стойце! Што гэта вы, таварышы, пашалелі ці што. На якога чорта вам здалася мая скура? Па дэкрэту не палагаецца біць.

Ч ы р в о н а а р м е е ц. Сознайся, аль еще мала всыпали?

Г а с п а д а р. Цьфу, напасьць! Калі вам так трэба, каб я быў буржуй, дык хай сабе буржуй. У мяне ўжо розум за розум заходзіць. Мо я і сам не заўважыў як як зрабіўся буржуем...

Ч ы р в о н а а р м е е ц. І дынамо-машыной обладаеш?

Г а с п а д а р. Ці чуў?! Ая—я.

Ч ы р в о н а а р м е е ц. І всему пролетарыяту угрожаеш?

Г а с п а д а р. Во як! Няўжо?

Ч ы р в о н а а р м е е ц. Сознайся, мразь афрыканская!

Г а с п а д а р. Чакай, дай успомніць, нешта мне гэта не ўпамяці.

Ч ы р в о н а а р м е е ц. Эй, раскосы, дай ему на память-то.

Г а с п а д а р. Ай, ай. Ужо, ужо успомніў: угражаю, усяму пралетарыяту угражаю, як ёсьць. Цьфу! Ну і папаўся як таркан у саладуху.

Ч ы р в о н а а р м е е ц. Ставь, раскосы, буржуя к стенке. Растреляем собаку. (баруць на прыцэл).

Г а с п а д а р. А браточки, а даражэнькія... за што, за якое. Я ўжо ўсё, што вы хочыце... Я ўжо нічога, нікому, ніколі, нікага... Каравул! Ратуйце!

Г а с п а д а н я (убегае). Таварышы, таварышы! Уцекайце,—паўстанцы! Паўстанцы з лесу выходзяць і проста на вёску валюць (Чырвонаармеец і Кітаец рупна уцікаюць).

Г а с п а д а н я. Ха-ха-ха... Вось ашукала. Цяпер іх камянем не дагоніш і сабакамі ня зловіш.

Г а с п а д а р. Ох, дзякуў табе, мая ты збавіцелька, Яшчэ мамэнт і мяне ня стала-б.

Г а с п а д а н я. Вось бачыш я да цябе заўсёгды з дабром, заўсёгды шкадуючы, а падзякі ад цябе як няма дык няма.

Г а с п а д а р. Як жа я табе падзякую—бачыш рукі і ногі зьвязаны. Вось разьвяжы мяне мая шчэбятушка—весьялушка.

Г а с п а д ы н я. А за што гэта яны цябе так сьпеленалі

Г а с п а д а р. Ат, глупства! Ну ведама партыйная справы: я сваё, а яны сваё—далей, болей і мяне чуць не замучылі. Ох, напужалі.

Г а с п а д ы н я. Горш яшчэ будзе, калі ня будзеш жонкі слухаць.

Г а с п а д а р. Ой, развяжы...

Г а с п а д ы н я. Няма мне часу. Ты тут паляжы, аддыхні, папільнуй хату, а я тым часам пайду на сходку курэй ды парасят.

Г а с п а д а р. Жоначка развяжы.

Г а с п а д ы н я. Пасьпееш з козамі на торг, (вышла).

Г а с п а д а р. (злосна), Жонка! Жонка! Ці я табе балей не гаспадар? Га? Разьвяжы кажу. Чуеш, бо дрэнна будзе. Гэй, там хто жывы, выручайце! (маучанка). Ах, хварэць вашай галаве! Што гэта вам я на сьмех радзіўся. Калі-ж так, дык вам давяду, што я ня лыкам шыты (рвець вароукі). К чорту вашы путы! Вось як! Калі сам сабе не паможыш, дык ніхто табе не паможа! Ну, дрыжы вораг! Вррр... Я пабіты, абакрадзе, аблаяны завурчэў са свайго логва, з хатачкі маей апушчанай пакрыўджанай. Ух, задам такога пытлю, што... (чапляецца за венік). А ты што таксама ў іх хэўру запісаўся? (ломіць, тупча). Вось табе, во знай свайго гаспадара. Чакайце спраўлю я вам усім такую балёўку, што ўнукі будуць помніць. Пачну ад жонкі. Дзе жонка? Жонка! (выбегае).

Г а с п а д ы н я. (убегае. Чуваць крык Г—ра як ен угражае і кліча Г—ню) Ловіць мяне, шукае... Прапала я цяпер, заб'ець, згінула...

Г а с п а д а р. (убегае з сукам) Ага! Вось дзе я цябе прыпасьціў

Г а с п а д ы н я. Ціха, ссс... Яны...

Г а с п а д а р. (перануджаны) Яны.. як сюды, ізноў... дзе яны.. (выпускае сук. ногі трасуцца, язык ваплютываецца) Дзе бы мне схавацца, во напасьць. Пракляты дзень... (торкаецца усюды, каб схавацца, урэшце хаваецца пад ложкак ці пад прышчак).

Г а с п а д ы н я. Ціха ўжо здаецца прайшлі, прамінулі.. Вылазь!

Г а с п а д а р. Не я ўжо, каб бяду абмінуць, лепш пасяджу тут.

Г а с п а д ы н я. Кажу табе, што прамінулі. Вылазь. Маеш для сьмеласьці выпі чарку.

Г а с п а д а р. Яшчэ котачка!

Г а с п а д ы н я. Маеш.

Г а с п а д а р. Яшчэ рыбачка!

Г а с п а д ы н я. Пі, толькі ня пужайся:

Г а с п а д а р. Яшчэ ягадка!

Г а с п а д ы н я. А ці ня хопіць ужо?

Г а с п а д а р. Яшчэ, яшчэ ..

Г а с п а д ы н я. Не перабірай меркі.

Г а с п а д а р. Эх, жоначка, бачу я, што ты ў мяне міністр, ты мучаніца, а я цьфу, ды нагой расьцерці, (сьлязліва) Ох немарасьць мучыць мяне. Да чаго я дажыў. Што са мной сталася. Сорам на сьвет паказацца.

Г а с п а д ы н я. Глупства, не маркоцься. Нагавіцы я сама падлатаю, а як вытку тканіну...

Г а с п а д а р. Ды ня тое... Душу мне трэба латаць, душа мая дзіравая... У пазыкі яе аддаваў. Знасілі, абкаравілі яе... Ты думаеш, што гэта сьлёзы з маіх вачэй цякуць .. гэта жаль цячэ, боль цячэ...

Г а с п а д ы н я. А ты думаеш мне лёгка... (кныхкае).

Г а с п а д а р. (згледзіўшы вядро на ложку) Во гэта ўсё атрута для мяне... Вочы мае адкрыліся на праўду... Стаіш ты ложкак пакінуты, забыты, як човён дзіравы ў затоцы, а рака жыцьця майго бяжыць міма цябе, міма.. Ох замест зіркатых дываноў і пухавых падушак я бачу—чорт яго ведае, што я бачу! Замест гарачых шэптаў, рыпаў-скрыпаў, охаў, уздохаў стаіць на табе вядро вады. Дзе гэта віда-на. А ўсё я вінават, я ўвёў у хату свайго прыяцеля—безлад Эх, заслужаны, выгадны ложкак мой, даруй ты мне! (Валіцца на ложкак і камічна усхліпывае*).

Г а с п а д ы н я. (зьнімае вядро) Ну сьціхні, я ўжо ўпарадкую.

Г а с п а д а р. (сьціхае. Маўчанка. Раптам пачынае сьмяяцца)

Г а с п а д ы н я. Чаго там гагочыш?

Г а с п а д а р. Мне сьмешна. Ха-ха-ха..

Г а с п а д ы н я. Чаго табе сьмешна?

Г а с п а д а р. Што я дурны.

Г а с п а д ы н я. Во гэта хоць дурны, але праўду сказаў.

Г а с п а д а р. Ведаеш стрэльнула ў галаву вельмі цікавая думка, але так стрэльнула, што аж зашчакатала.

Г а с п а д ы н я. Што такое стрэльнула?

Г а с п а д а р. (сьмяецца) Ну як да гэтага я перш не дагадаўся. Такая звычайная рэч і такая моцная праўда. Хадзіў каля гэтага, шчупаў, бачыў і не разумеў. Вось дурны!

Г а с п а д ы н я. Аб чым гэта ты ўсё чаўпеш?

Г а с п а д а р. Слухай. Мы, гэта значыць ты і я, бульбаеды і дамаседы закладаем сваю партыю і ведаеш як назавем?

Г а с п а д ы н я. Ну?

*) Калі ён вьвертаецца да іншага безладу, дык рэжысэр можа апрацаваць аднаведны маналег.

Г а с п а д а р. Ня „ну“, а „Пільнуй сваю хату“.
Г а с п а д ы н я. Пфу! Амэрыку адкрыў. Я та-
бе даўно аб гэтым казалала.

Г а с п а д а р. Не, ты сьціхні... ты паслухай.
Ты казалала, а я зраблю... Я давяду дзе праўда...
(улазіць на зэдаль; тонам казальніка) Грамадзяне! Час гра-
мадзіцца! Бо што зробіш сягонья, таго ўжо заў-
тра не асіліш. Ратуйце свае хаты, ў якіх стрэхі
захварэлі на воспу, вокны на сьлепату, зруб па-
крыўляў палярэш, а гаспадар сядзіць пад печкай,
бо нячыстая моц хатай камандуе Грамадзяне, за-
пісывайцеся ў партыю „Пільнуй сваю хату“! Па-
мятуйце, што ў аб'яднаньні моц, а ў моцы шчась-
це, бо хто дуж, таму мора па калена.

Гэтая партыя бароніць хату ад усялякіх та-
кіх чыкаў - брыкаў Яна дае гаспадару тое, што
гаспадар сам возьме, бо даведзена ўжо, што аб-
цанка цацанка, а дурному радасьць. Апрыч таго
яна даець, ну вы разумееце, што яна гэта тое...
ну і ўсё такое. Верце мне, я стары верабей! Пера-
пробаваў я ўсе партыі: справа налева і злева на-
права. Тыя мне напсавалі ўсю скуру, як сабаку
тога клікалі рознымі найменьнямі, абдзёрлі, як
ліпку...

Г а с п а д ы н я, (плачучы). Апошнюю кароўку за-
бралі, пяць хунтаў воўны ўкралі, нізку сушаных
баравікоў...

Г а с п а д а р. Але, але... А гэтыя.. падаць
мне іх сюды.. чуць капут не зрабілі. Дык я і ка-
жу, што гэтая партыя П. С. Х. найлепш нам па-
суче. Не кажучы аб іншых выгадах, тут табе нават
і жонка ёсьць У якой партыі вы гэта знойдзеце?
Праўда жонка? (абыймае Г—ню).

Г а с п а д ы н я. Праўда, міленькі, праўда...

Г а с п а д а р. Дык чаго-ж ты плачэш?

Г а с п а д ы н я   К а л і - ж т ы   ў ж о   в е л ь м і   ж а -
л а с н а ,   в е л ь м і   х о р а ш а   г а в о р ы ш .

Г а с п а д а р .   (в ы н і в а е   ч а р к у   і   з н о у   п р ы м а е   т о н   к а з а л ь -
н і к а)   І   х а й   т о л ь к і   ц я п е р   х т о   т к н е ц ь   н о с   у   н а ш ы я
х а т н і я   к р э н т у - м э н т у ,   д ы к   з   т ы м   в о с ь   я к !   (р а з ь б і в а е
ч а р к у   а б   п а д л о г у) .   Х а й   к р а с у е   г а с п а д а р   н а   п о к у ц е   с в а -
е й   х а т ы !

Г а с п а д ы н я .   Х а й   к р а с у ю ц ь   і   р у ч а ц ь   х а т -
н і я   с п р а в ы !

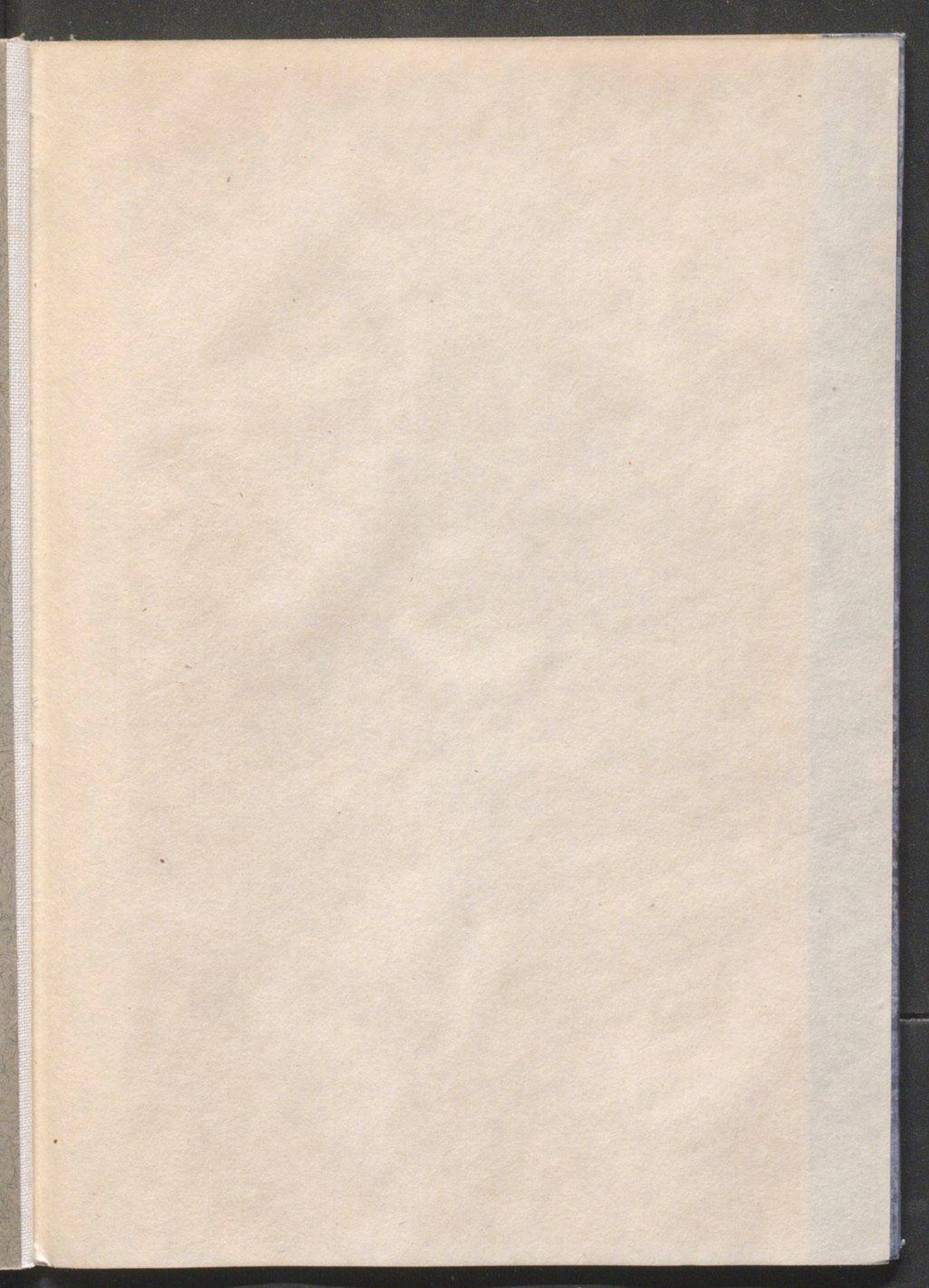
Р а з а м .   Х а й   ж ы в е ц ь   п а р т ы я   „П і л ь н ь н у й
с в а ю   х а т у “ !

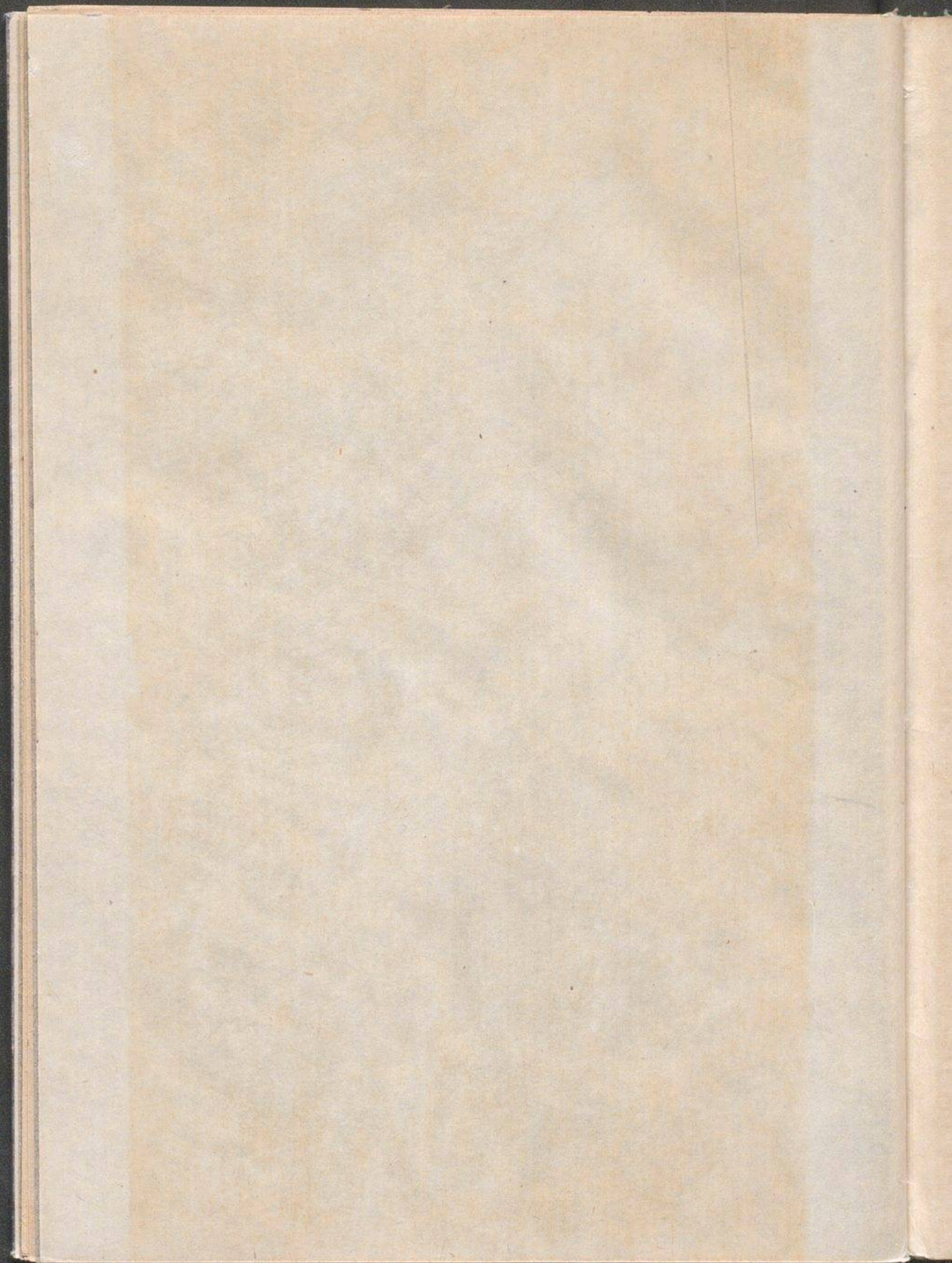
З А С Л О Н А .

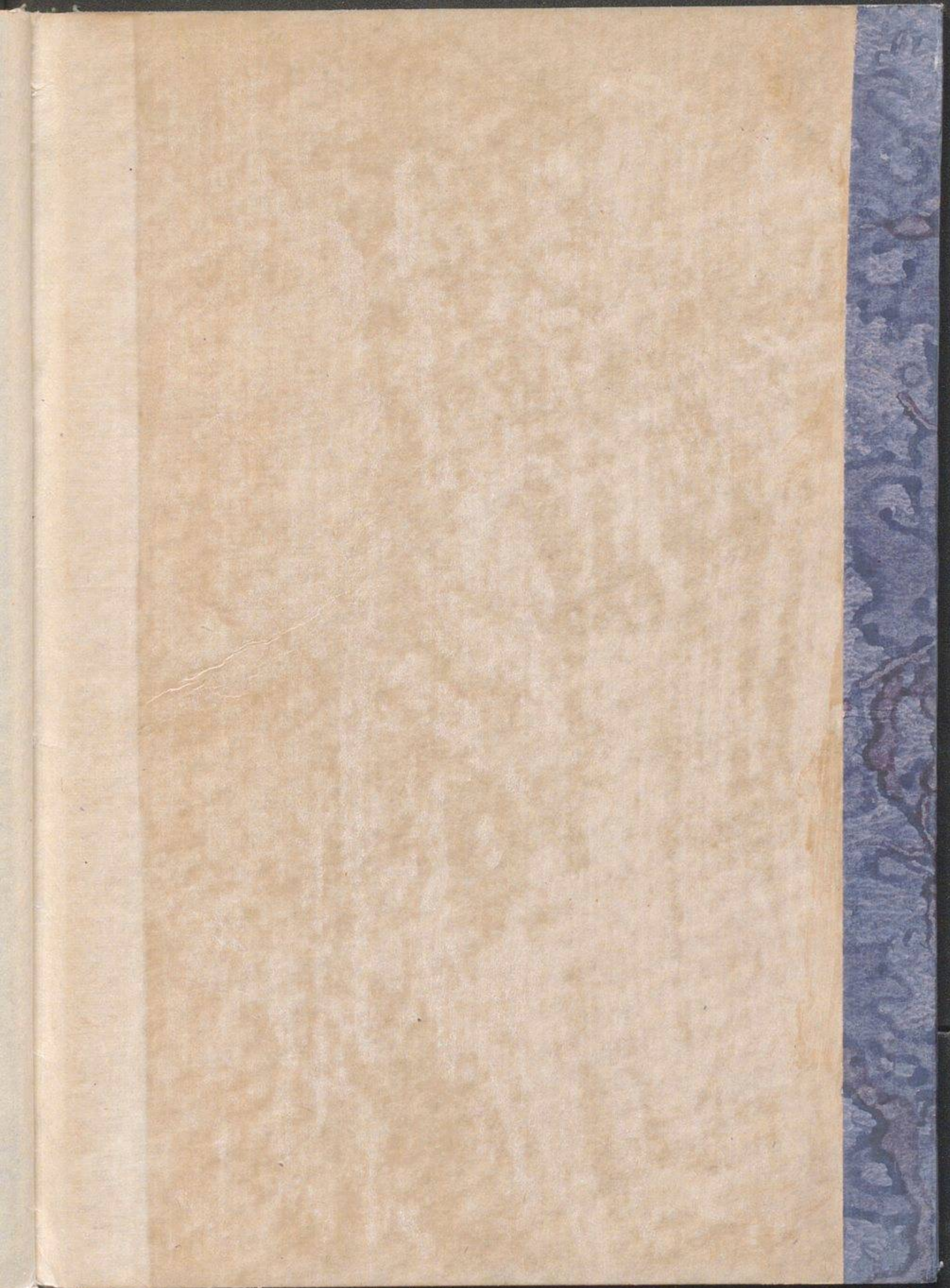

E.K.

824719
